

ISSN 2010-6246

ILM SARCHASHMALARI

ILMIY-NAZARIY, METODIK JURNAL

Science Top Sources

Scientific-theoretical, methodical journal

MUSTAQILLIGIMIZNING 33 YILLGI
QUTLUG' BO'LSIN, AZIZLAR!

2024.8

www.ilmsarchashmalari.uz

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN
VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

URGANCH DAVLAT UNIVERSITETI

ILM SARCHASHMALARI

Jurnal O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasining FILOLOGIYA, FALSAFA, FIZIKA-MATEMATIKA hamda PEDAGOGIKA fanlari bo'yicha doktorlik dissertatsiyalari asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrdir.

8-son (avgust 2024)

**Ilmiy-nazariy, metodik jurnal
2001-yildan nashr qilina boshlagan**

Urganch – 2024

“ILM SARCHASHMALARI” ilmiy-nazariy, metodik jurnal

Bosh muharrir, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent **YO'LDOSHEV Ro'zimboy**

TAHRIR HAY'ATI:

ABDULLAYEV Bahrom, fizika-matematika fanlari doktori, professor (UrDU),
ABDULLAYEV O'tkir, tarix fanlari doktori, professor (UrDU),
ATADJANOV Ilxam, geografiya fanlari nomzodi, dotsent (UrDU),
ATAYEV Shokir, yuridik fanlari bo'yicha falsafa doktori PhD, (UrDU),
AHMEDOV Oybek Saporbayevich, filologiya fanlari doktori, professor (O'zDJTU),
BERDIMUROTOVA Alima, falsafa fanlari doktori, professor (QDU),
DO'SCHONOV Tangribergan, iqtisod fanlari doktori, professor (UrDU),
ERMETOVA Jamila, filologiya fanlari nomzodi, dotsent (UrDU),
HAJIYEVA Maqsuda, falsafa fanlari doktori, professor (UrDU),
IBRAGIMOV Zafar, fizika-matematika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent, (UrDU),
IMOMQULOV Sevdiyor, fizika-matematika fanlari doktori, professor (NavDPI),
JUMANAZAROV Doniyor, fizika-matematika fanlari doktori (UrDU),
JUMANIYOZOV Zohid Otaboyevich, filologiya fanlari nomzodi, dotsent (UrDU),
KALANDAROV Aybek, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori PhD, (Ma'mun universiteti),
KAVALYAUSKAS Vidas, gumanitar fanlar doktori, professor (Litva universiteti),
KURAMBAYEV Sherzod Raimberganovich, texnika fanlari doktori, dotsent (UrDU),
MADRAXIMOVA Feruza Ruzimbayevna, pedagogika fanlari doktori, dotsent (UrDPI),
NAVRUZOV Qurolboy, fizika-matematika fanlari doktori, professor (UrDU),
OTAMURODOV Sa'dulla, falsafa fanlari doktori, professor (Toshkent, Kimyo-texnologiya instituti),
QUTLIYEV Uchqun, fizika-matematika fanlari doktori, professor (UrDU),
RUZMETOV Surojbek, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD, UrDU),
RO'ZIYEV Erkinboy, pedagogika fanlari doktori, professor (UrDU),
SADULLAYEV Azimboy, fizika-matematika fanlari doktori, akademik (O'zMU),
SADULLAYEVA Nilufar Azimovna, filologiya fanlari doktori (O'zMU),
SALAYEV San'atbek, iqtisod fanlari doktori, professor (Xorazm viloyati hokimligi),
SATIPOV G'oiqnazar, qishloq xo'jalik fanlari doktori, professor (UrDU),
XODJANIYOZOV Sardor, pedagogika fanlari doktori, dotsent (bosh muharrir o'rinbosari, UrDU),
YOQUBOV Jamoliddin, filologiya fanlari doktori, professor (O'zDJTU),
O'ROZBOYEV Abdulla, filologiya fanlari doktori, dotsent (UrDU),
O'ROZBOYEV G'ayrat, fizika-matematika fanlari doktori, (UrDU),
G'AYIPOV Dilshod, filologiya fanlari doktori, professor (mas'ul kotib, UrDU).

**JURNAL 2001-YILDAN CHIQA BOSHLAGAN•JURNAL
OYDA BIR MARTA NASHR QILINADI• 8-son (avgust 2024)**

MUASSIS: Urganch davlat universiteti •Jurnal O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligida 2020-yil 11-noyabrda ro'yxatdan o'tgan •**GUVOHNOMA № 1131.**

ILMIY AXBOROT		
Buzrukova Maxina Muxamadxonovna	“Turistik obyekt” mavzusidagi nutq xabarini shakllantirish dasturi va uni amalga oshirishga ta’sir qiluvchi pragmatik omillar	143
Nurabullaeva Kamila Joldasbaevna	Nemis tili nutq kompetensiyasini multimediyadan foydalanib rivojlantirish	147
Atajonova Marxabo Ilxomovna	Ingliz va o‘zbek tillarida o‘rin, holat va payt ravishlari graduonimiyasining o‘ziga xos jihatlari	149
Asqarova Shaxnoza Kamolidinovna	“Alpomish” asaridagi zoonim birliklarning lingvistik xususiyatlari	152
Xodjayeva Dilafro‘z Izatilloevna	Ingliz va o‘zbek tillari lingvodidaktik terminlarining derivativ xususiyatlari	154
Kurbanova Zilola Xojinazarovna	Ingliz va o‘zbek tillarida epitetlarning semantik tasnifi	159
Shuxratova Muxlisaxon Shuxratjon qizi	Turli tizimli tillarda material kategoriyasining ifodalash usul va vositalari	162
Asronova Mohigul Musaboyevna	“Valuta” konsepti terminlarning tuzilishiga ko‘ra tasnifi	164
Aqmanova Shahnoza Alimboyevna	Xorazm gidronimlarining sotsiolingvistik tadqiqi	167
Xodjayeva Gulshod Baxadirovna, Salayeva Gulasal G‘ayratbek qizi	Lug‘at tarkibining boyish omillari	169
Artikova Yulduz Akmalovna	Olimpiya o‘yinlarining tarixi va zamonaviy ko‘rinishi	172
Yusupova Iqbol Bahodirovna	Inson huquqlari tamoyillarining tarixiy-tadrijiy rivojlanish bosqichlari	175
Namozova Maftuna Shokir qizi	Yoshlar radikal g‘oyalarning harakatlantiruvchi kuchi sifatida	178
Muhamadiyeva Nargiza Qudratovna	Xalq hunarmandchiligiga oid ijodkorlik ko‘nikmalarini shakllantirishning imkoniyatlari	181
Ражабова Нодира Фаттаевна	Активизация творческих навыков в методике преподавания сольфеджио	184
Mirzakulova Xursanoy Nematjanovna	Comparative Analysis of Terms Related to Law in English and Uzbek	186
Namazova Shakhnaza Shnazarovna	Integration of Visually Impaired Students Into Mainstream Schools with Sighted Students in Uzbekistan	189
Zakirova Madina Damirovna	Relevance Theory and Metaphor	194

Annotatsiya. Mazkur maqolada Olimpiya o'yinlarining kelib chiqishi, tarixda tutgan o'rni, qayta tiklanishi va bugungi kundagi ko'rinishi tahlil etiladi. Zamonaviy Olimpiya o'yinlarining o'tkazish tartibi, uning timsollari, ochilish va yopilish marosimlari batafsil tahlil etilgan mavzukur maqola sohaga doir tadqiqotlar uchun zaruriy asos bo'lib xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: Olimpiya o'yinlari, sport bayrami, arxeologik izlanishlar, tarix, tinchlik, taklif, tamoyil, dunyo, jismoniy tarbiya, ishtirokchilar.

ИСТОРИЯ И СОВРЕМЕННЫЙ ОБЛИК ОЛИМПИЙСКИХ ИГР

Аннотация. В данной статье анализируется зарождение Олимпийских игр, их место в истории и современный облик. В данной статье подробно анализируется порядок проведения современных Олимпийских игр, их символы, церемонии открытия и закрытия, служит необходимой основой для исследований в данной области.

Ключевые слова: Олимпийские игры, спортивный праздник, археологические исследования, история, предложение, принцип, мир, физическое воспитание, участники.

THE HISTORY AND MODERN APPEARANCE OF THE OLYMPIC GAMES

Annotation. This article analyzes the origin of the Olympic Games, its place in history, its restoration and its appearance today. This article, which analyzes the procedure of the modern Olympic Games, its symbols, opening and closing ceremonies in detail, serves as a necessary basis for research in the field.

Key words: Olympic Games, sports festival, archaeological research, history, peace, proposal, principle, world, physical education, participants.

Kirish. Qadimgi Yunonistonda Olimpiya o'yinlari diniy va sport bayrami sifatida o'tkazilgan. Ushbu o'yinlarning paydo bo'lishi borasidagi aniq ashyoviy dalil va ma'lumotlar topilmagan bo'lsa-da, ushbu voqea haqida bir necha rivoyatlar bugungi kungacha yetib kelgan. Bayramlar o'tkazilishi haqidagi eng qadimgi hujjatlarda bu tadbir miloddan avvalgi 776-yilda Gerakl tomonidan uyushtirilganligi haqidagi qaydlar bor. Ammo o'yinlar undan ham oldin bo'lganligi haqidagi ma'lumotlar mavjud. O'yin o'tkazish davri paytida muqaddas yarashuv e'lon qilingan. Bu paytda urush olib borish taqiqlangan. Ammo bu qoidaga hamisha ham rioya qilinavermagan. Rimliklar bosqinidan so'ng Olimpiya o'yinlari o'z mazmunini yo'qotadi. Xristian dini qabul qilinganidan keyin sport o'yinlariga o'zga din marosimi sifatida baho berilib, imperator Feodosiy I tomonidan milodiy 394-yili o'yinlarni o'tkazish taqiqlangan. Antik musobaqalar taqiqlangandan keyin ham Olimpiada g'oyasi butunlay yo'q bo'lib ketmaydi. Masalan, Angliyada XVII asrda Olimpiya musobaqalari va bellashuvlari bir necha bor o'tkazilgan. Bundan keyin bu kabi bellashuvlar Fransiya, Gretsiyada ham tashkil etilgan. Bu tadbirlar hududiy xarakterga ega. Zamonaviy Olimpiya o'yinlarining rivoji 1859–1880-yillarga to'g'ri keladi. Gretsiyada Olimpiya o'yinlarini tiklash haqidagi g'oya shoir Ponayotis Susosga tegishli bo'lib, uni hayotga jamoat arbobi Yevangelis Zappas tatbiq etgan.

Arxeologik qazilmalar natijasida 1766-yilda Olimpiada o'yinlari o'tkazilgan qadimgi inshootlarning qoldiqlari topilgan. 1875-yilda arxeologik izlanishlar olmon mutaxassislari tomonidan davom ettirilgan. O'sha paytlarda Yevropada antik davr haqida romantik-idealistik tushunchalar urf bo'lgan edi. "Olimpiadacha" fikrlash hamda uning o'ziga xos madaniyati Yevropa bo'ylab tez tarqaladi. "Fransuz baroni Pyer de Kuberten bu borada: "Germaniya qadimgi Olimpiyaga tegishli ma'lumotlarni qazib topganida, nima uchun Fransiya uning avvalgi buyukligini tiklay olmas ekan?" degan g'oyani olg'a suradi" [5]. U 1870–1871-yillardagi frank-pruss urushida fransuzlarning mag'lubiyatiga fransuz soldatlarning yaxshi jismoniy tayyorgarlikka ega emasligi sabab bo'lgan degan xulosaga keladi. Bu holatni u fransuzlarda jismoniy tarbiya madaniyatini yaxshilash orqali o'zgartirib, milliy xudbinlikni ham yenggan holda, tinchlik va hamjihatlik uchun o'z hissasini qo'shmoqchi bo'ladi. Dunyo yoshlarini jang maydonlarida emas, balki musobaqalarda jismoniy kuchda bellashish kerakligi haqidagi g'oyasini dunyo hamjamiyati oldida himoya qiladi.

Tadqiqot obyekti va qo'llanilgan metodlar. 1884-yili 16–23-iyun kunlari Pyer de Kuberten Parij universiteti Sorbonnada o'tkazilgan Kongressda o'zining fikrlarini bayon etadi. Kongressning so'nggi kunlari birinchi Olimpiya o'yinlari uning tarixiy vatani bo'lgan Gretsiyada, aniqrog'i uning poytaxti Afinada 1896-yili o'tkazishga qaror qilinadi. O'yinlarni o'tkazishni tashkillashtirish uchun Xalqaro Olimpiya Qo'mitasi – XOQ ta'sis etiladi. Uning birinchi prezidenti etib grek Demetrius Vekelas tayinlanadi. U 1896-yilgacha, ya'ni, birinchi Olimpiya o'yinlari yakunlanguniga qadar prezidentlik qiladi. Mas'ul kotib etib Pyer de Kuberten tayinlanadi [8]. Birinchi Olimpiya o'yinlari katta muvaffaqiyat bilan o'tkaziladi. O'n

to'rtta davlatdan kelgan 241 ta atlet qatnashgan bo'lsa-da, bu tadbir Qadimgi Yunoniston davridan buyon o'tkazilgan eng yirik sport bellashuviga aylangan edi. Gretsiyaning mas'ul shaxslari bundan shunchalik mamnun bo'lishadiki, Olimpiya o'yinlari doimo ularning vatanida o'tkazish taklifini berishadi. Lekin XOQ turli davlatlarning haq-huquqlarini himoya qilib, har to'rt yilda o'yin o'tkazish joyini almashtirish qoidasini kiritadi.

Birinchi muvaffaqiyat ketidan birinchi inqiroz ham yuz beradi. 1900-yildagi Fransiyaning Parij shahrida o'tkazilgan ikkinchi Olimpiya o'yinlari ham, AQSHning Missuri shtatining Sent Luis shahrida uyushtirilgan uchinchi Olimpiya o'yinlari ham xalqaro ko'rgazmalar bilan birgalikda tashkil qilingani uchun sport musobaqalari oylab davom etib, tomoshabinlarda qiziqish uyg'otmaydi. Sent Luisdagi o'yin ishtirokchilarining aksariyatini amerikalik sportchilar tashkil etardi. Chunki yevropalik sportchilar okean ortidan yetib kelishlari, texnik sabablarga ko'ra, juda mushkul edi. 1906-yilda Gretsiyaning poytaxti Afinada o'tkazilgan Olimpiya o'yinlarining sport bellashuvlari yana muvaffaqiyat qozonadi. 1894-yili Parijda o'tkazilgan Xalqaro sport anjumanida Olimpiya xartiyasi tomonidan Olimpiya o'yinlarining tamoyillari, qoidalar, tartiblari aniqlashtiriladi. Unda Pyer de Kuberten taklifiga binoan, musobaqalarni antik davr qoidalariga ko'ra, o'tkazish qaroriga kelingan. Xartiyaga ko'ra, Olimpiya o'yinlari "Haqqoniy va teng huquqli musobaqalarda butun dunyo havaskor sportchilarini birlashtirib, mamlakatlar, alohida shaxslarga nisbatan irqiy, diniy yoki siyosiy kamsitilishlarga yo'l qo'yilmaydi" [8].

Olingan natijalar va ularning tahlili. O'yinlar har to'rt yilda o'tkaziladi. Olimpiya o'yinlari hisobi 1896-yildan boshlab hisoblanadi. 1913-yili Kuberten taklifiga ko'ra, XOQ tomonidan qabul qilingan Olimpiya harakatining timsoli, bayrog'i, shiori ta'sis etilgan. Olimpiya o'yinlari timsoli – dunyoning besh qit'asini anglatuvchi birlashtirilgan beshta halqalardir. Havo rang halqa Yevropani, qorasi Afrikani, qizili Amerikani, pastdagi sariq halqa Osiyoni, yashili Avstraliyani belgilab beradi. Shiori – "Citius! Altius! Fortius!", ya'ni, tezroq, balandroq, kuchliroq bo'lishga chorlovchi so'zlaridan iborat. Bayrog'i–Olimpiya halqalari tasviri tushirilgan oq matodir. Bu bayrog' 1920-yildan e'tiboran, har bir o'yinda ko'tariladi. 1932-yildan boshlab tashkilotchi shahar Olimpiya o'yinlari qishlog'ini – ishtirokchilar uchun yashash joylarini quradi. O'yin tashkilotchilari maxsus emblema va o'yinlar timsolini ishlab chiqaradilar. Emblema, odatda, takrorlanmas dizaynga ega bo'lib, mazkur davlatning o'ziga xosligini belgilab beradi. Tadbir taraddudida emblema va timsollar sovg'a sifatida sotiladi. Sovg'alardan tushadigan daromad Olimpiya o'yinlariga safarbar etiladi, ammo uning harajatlarini butkul qoplamaydi.

Zamonaviy Olimpiya o'yinlarining ochilish va yopilish tadbirlarini o'tkazish tartibi. Har bir yirik musobaqa, albatta, betakror ochilish va yopilish marosimlari bilan boshqalaridan farqlanib turadi. To'rt yillikning muhim bellashuvlari qatorida jahon chempionatlaridan tortib, qita bellashuvlarigacha maxsus tartibda tashkil etilgan tantanalar bilan boshlanib, yakunlanadi. Ssenariynavislar bu tantanalarga o'zgacha tayyorgarlik ko'rib, avvalgi musobaqalardan ham ajralib turishini xohlashadi. Yildan yilga dunyoning eng yetakchi tadbir ssenariy mualliflari, ommaviy shou tashkilotchilari, maxsus effektlar bo'yicha mutaxassislar mazkur tadbirlarni tashkillashtirish uchun taklif etiladilar. Ko'plab mashhur qo'shiqchi, aktyor va boshqa taniqli insonlar bu tomoshada ishtirok etishga intilishadi. Bu tadbirlarning translyasiyasi har safar tomoshabinlarni jalb qilish bo'yicha barcha rekordlarni yangilaydi. Har safar tashkilotchi mamlakat avvalgi tadbirlarga nisbatan o'ziga xos bo'lishga intiladi, undan o'zib ketishni xohlaydi. Tadbirlar ssenariysi u boshlanguniga qadar sir saqlanadi. Tantanalar juda ko'p tomoshabinlarni sig'dira oladigan yengil atletikaga mo'ljallangan stadionlarda o'tkaziladi. Ochilish va yopilish marosimlari shu mamlakat va shahar qiyofasini gavdalandiradigan, uning madaniyati va urf-odatlar bilan tanishtiradigan teatr tomoshasi bilan boshlanadi. Keyin sportchilar va delegatsiyalarning markaziy stadionga kirib kelishadi. Har bir mamlakatning sportchilari alohida guruh bo'ladilar. Odatda, birinchi bo'lib o'yinlar vatani bo'lgan – Gretsiya davlatining sportchilari saf tortishadi. Qolgan jamoalar musobaqalar o'tkazilayotgan mezbon davlatning alifbosi (Yoki XOQning qabul qilgan fransuz yoki ingliz tillari alifbosi) tartibiga binoan, ketma-ketlikda kirib kelishadi. Oldinda mezbon davlatning vakili o'z tili va XOQ qabul qilgan tilda ishtirokchi davlatning nomi yozilgan taxtachalarni ushlab turadi. Uning ketidan jamoa boshida o'z mamlakatining bayrog'ini ko'targan sportchi keladi. Sportchilar uchun vatanining bayrog'ini ko'tarib, Olimpiya o'yinlarining tadbiriga kirib kelish katta sharaf hisoblanadi. Odatda, bu martabaga hurmatga sazovor bo'lgan sportchilar ega bo'lishadi. Ochilish marosimida XOQ prezidenti hamda o'yin o'tkazilayotgan shahar yoki davlatning mas'ul shaxsi tomonidan nutq so'zlanadi. Nutq so'ngida "(tartib raqami) Olimpiya o'yinlarini ochiq deb e'lon qilaman", degan so'zlar aytiladi [7]. Shundan keyin mushakbozlik boshlanadi. So'ng, o'yinlar vatani bo'lgan Gretsiyaning bayrog'i ko'tarilib, madhiyasi yangraydi. Undan keyin o'yinga mezbonlik qilayotgan davlatning timsollariga navbat beriladi. Biron mamlakatning mashhur sportchisi tomonidan haqqoniy bahslar olib borish uchun

qasamyod qilinadi. Shu o'rinda bugungi kunda taqiqlangan dopingni qabul qilmaslik haqida ham so'z boradi. Bir nechta hakamlar tomonidan haqqoniy hakamlilik qilish haqida qasamyod qilinadi. Olimpiada madhiyasi kuylanib, Olimpiada bayrog'i ko'tariladi. Ba'zan tinchlik (havorang matoda zaytun shoxi ushlagan oq kabutar tasviri tushirilgan) bayrog'i ko'tariladi. Marosimni Olimpiada mash'alasini yoqish jarayoni yakunlaydi.

Olimpiada mash'alasi Gretsiyaning Olimpiya shahridagi Appolon maqbarasidagi quyosh nurlaridan alangalatiladi. Qadimgi Gretsiyada Olimpiya o'yinlari homiysi Appolon hisoblangan. "Gera ma'budasining rohibasi shunday so'zlar bilan Appolonga iltijo qiladi: "Quyosh va nur g'oyasi ma'budi Appolon! Nurlaringni bizga hadya et va Olimpiya o'yinlariga mezbonlik qiladigan ...davlatiga, ...shahri uchun muqaddas mash'alani yondirgin!" [6]. 2007-yilga qadar Olimpiada mash'alasining estafetasi butun dunyo bo'ylab o'tkazilgan. Endilikda, xavfsizlik nuqtayi nazaridan, u faqat o'yin o'tkaziladigan davlatdan olib o'tiladi. Mash'ala mezbon davlatga samolyotda olib kelinadi. Mezbon davlatda har bir sportchi o'ziga belgilangan estafeta masofasida mash'alani olib o'tadi. Estafeta jarayoni hammadada katta qiziqish uyg'otadi. Uni olib o'tish katta sharaftir. Uning birinchi qismi Gretsiya shaharlaridan o'tsa, o'yinlar mezboni bo'lgan shaharda yakun topadi. O'yinlar ochilish marosimi kunida mash'ala shu shaharga olib kelinadi. Mezbon mamlakatning sportchilari marosim so'nggida uni markaziy stadiona olib kirishadi. Stadionda mash'ala aylana bo'ylab, bir necha marta olib o'tiladi hamda o'yin uni yoqish sharafiga munosib deb topilgan sportchiga topshiriladi. Bu huquq, ayniqsa, sharafli hisoblanadi. Har bir o'yinlar uchun maxsus tayyorlanadigan idishda Olimpiada mash'alasi yoqiladi. Tashkilotchilar har safar yoqish jarayoniga o'ziga xoslik kiritishga harakat qilishadi. U musobaqa jarayonida yonib, yopilish marosimida o'chiriladi.

Xulosa. Olimpiya o'yinlarining tantanali yopilish marosimida ham teatrlashtirilgan tomosha – musobaqalar bilan xayrlashuv, ishtirokchilar namoyishi, XOQ prezidenti hamda mezbon davlat vakilining nutqlari tinglanadi. Ammo yopilish haqidagi e'lonni XOQ prezidenti aytadi. Madhiya yangraganidan keyin bayroq tushiriladi. Mezbon davlat vakili Olimpiada bayrog'ini XOQ prezidentiga uzatadi, u esa, o'z navbatida, keyingi o'yinlarni o'tkazadigan davlat tashkilotchisiga bu bayroqni beradi. Marosim so'ngida lirik musiqa ohanglarida mash'ala so'ndiriladi. Xartiyaga ko'ra, bahslar milliy jamoalar o'rtasida emas, balki ma'lum bir sportchilar orasida o'tkaziladi. Ammo 1908-yildan boshlab norasmiy tarzda jamoalar o'rtasida hisob yo'lga qo'yilgan (1-o'rin – 7 ochko, 2-o'rin – 5 ochko, 3-o'rin – 4 ochko va h.k. yettinchi o'ringa qadar) [6].

Olimpiya o'yinlari tarkibiga kiritilgan sport turlari bo'yicha Olimpiada chempioni bo'lish sportchi uchun nihoyatda obro'lidir. Futbol, beysbol kabi jamoaviy sport o'yinlari bundan mustasno. Ularda jamoalar orasida bahslar olib boriladi. Avvaldan Kuberten Olimpiya o'yinlarini havaskorlar bellashuvi doirasida tashkil etmoqchi bo'lgan. Sport bilan biror manfaatni ko'zlab shug'ullanish havaskorlarga nisbatan adolatsizlik bo'ladi deb hisoblagan u. Shu bilan birga, ishtirok uchun mablag' olgan, ya'ni, bundan manfaatdor bo'lgan murabbiylar ham o'yinlardan chetlashtirilgan. Asta-sekin Olimpiya o'yinlarida havaskor sportchilarning ishtiroki kamayib borgan. Bugungi kunda Olimpiya o'yinlarida boks hamda futboldan tashqari barcha sport turlarida professional sportchilar bahs olib borishadi. Navbatdagi Olimpiya o'yinlarini o'tkazish joyi maxsus XOQ sessiyasida 7 yil avval aniqlanadi. Bir necha nomzodlar ichida bitta shahar tanlanadi. Tanlov HOQ a'zolarining yopiq ovoz berish jarayonida bo'lib o'tadi. 5 nafar nomzod orasida g'olib shahar ovozlarning kamida yarmiga ega bo'lishi kerak. Agar birinchi turda g'olib aniqlanmasa, ikkinchi va uchinchi tur tashkil etiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

- (1). Донской Д. Роль и место спортивной журналистики в системе СМИ США. Дисс. к.ф.н., М., 2008.
- (2). Мак Чесни Роберт. История спортивной журналистики в США. [http://en.wikipedia.org/wiki/Robert W Mc Chesney](http://en.wikipedia.org/wiki/Robert_W_McChesney).
- (3). Do'stmuhammad X. "Axborot–mo'jiza, joziba, falsafa". "Yangi asr avlodi", 2013.
- (4). www.olympic.org
- (5). www.database.olympics.com
- (6). [www.olympic museum](http://www.olympicmuseum.com)
- (7). [www.olympic. games](http://www.olympic.games)

“ILM SARCHASHMALARI”

Urganch davlat universitetining ilmiy-nazariy, metodik jurnali

Muharrir **Ro‘zimboy Yo‘ldoshev**
Texnik muharrir **Sherali Yo‘ldoshev**
Musahhihlar: **Тыпмова Тамара,**
Aybek Kalandarov
Ushbu songa mas’ul **Ilxam Atadjanov**

Terishga berildi: 19.08.2024
Bosishga ruxsat etildi: 29.08.2024
Ofset qog‘ozi. Qog‘oz bichimi 60x84 1/8.
Rizograf bosma usuli. Tayms garniturası.
Adadi 250. Bahosi kelishilgan narxda.
Buyurtma №.25
Hisob-nashriyot tabag‘i 25
Shartli bosma tabag‘i 23
UrDU matbaa bo‘limida chop etildi.

UrDU matbaa bo‘limi matbaa faoliyatini boshlagani
haqida vakolatli davlat organini xabardor qilish to‘g‘risidagi
Tasdiqnoma (№3802-835f-ad22-c709-fbd1-1129-1986)
asosida faoliyat yuritadi.

Manzil: 220110. Urganch shahri, H.Olimjon ko‘chasi, 14-uy.
Telefon/faks: (62)-224-66-01;
e-mail: ilmsarchashmalari@umail.uz
ilmsarchashmalari@mail.ru
Veb-sayt: www.ilmsarchashmalari.uz
Telegram: <https://t.me/ilmsarchashmalari>